

همانطور که در گزارش بالا و گزارشهایی که در « بررسی ملبومات » همین شماره ملاحظه میکنید در عصر ما بیش از هر زمان دیگر شیخ هولناک و بیماریهای روانی « بروی جامعه بشریت سایه افکننده است .

هیچیک از متخصصین بیماریهای روانی و روانپزشکان و جامعه شناسان در این حقیقت تلخ تردید ندارند که آمار بیماران روحی در عصر ما سرعت غیر قابل تصویری بالا مرود ، و از آهنگ دردناک و شوم خیر میدهد .

همانطور که هیچیک تردید ندارند که این وضع در درجه اول معلول همین تمدن درخشان کنونی ، و زندگی صنعتی و ماشینی است !

پیشرفت حیرت انگیز صنایع بسیاری از مشکلات را حل کرده ، و بارهای زیادی از دوش ما برداشته است ، ولی نباید فراموش کرد که همین جرحهای عظیمی که بارهای سنگین زندگی ما را بدوش میکشد و شب و روز بدون منت برای ما کار میکند یکی از دشمنان سر سخت ما است !

عصر ما عصر سرعت است و همه چیز در آن سرعت گرفته ، حتی بیماریها ، ناکامیها ، جنگها و بدبختیها . عصر ما عصر انقلاب ، تحول ، غوغا و سرو صداست ، در چنین عصری انتظار آرامش ، فکر و آسودگی روح بیجاست . ما مگر آرامش روحی و آسایش فکری محیط خاموش طبیعت سرو صدای دوستانه قیل را دیگر بخواب بینیم ، غوغای زندگی ماشینی آنچنان اعصاب ما را کوفته که حتی آن خواب آرام بخش و آن رؤیای شیرین را از بین برده است !

چگونه میتوان کرد ؟ وضع زندگی دنیا همین است ، همه چیز آن با هم جمع نمیشود ، یک محیط بزرگ عصر پول و صنعت دارد آرامش فکری ندارد ، محیط دیگری آرامش فکری داشت پول و صنعت نداشت .

* * *

ارتباط زندگی ماشینی با بیماریهای روحی

زندگی صنعتی و ماشینی چه ارتباطی با توسعه بیماریهای روحی دارد ؟ پاسخ این سؤال را همه بخوانند بدانند . بعقیده ما پاسخ آن چندان پیچیده نیست یک حساب ریاضی روشن دارد :

در عصر ما تمام جرحهای زندگی سرعت میگیرد . کاری که در گذشته در یک ماه یا یک سال انجام میشد ، اکنون در یک روز یا یک ساعت انجام میشود ، مسافتی را که سابقاً در یک ماه یا یک ربعی گذر میفرزید ، حالا با هواپیماهای جت در کمتر از یک ساعت می پیمایند .

بیشتر میخوانیم

در جامعه ما

بیماریهای روانی غوغا میکنند

آیا باید فکری برای معالجه دیوانه ها کرد ؟
یا فکری برای عاقلها که آنها دیوانه نشوند ؟ !

یکی از جرائد معروف تهران مینویسد :

« در حال حاضر تعداد زیادی بیمار روانی دیوانه در « تهران » ولو هستند .
مظاهر زندگی ماشینی ، امروز چون پتک سنگینی بر اعصاب انسانها کوبیده میشود . و هر روز آسیب این متر بهادر روح و روان افراد اجتماعات بیشتر میگردد .

توسها ، اضطرابها ، نواقضها ، دلپاره ها ، نگرانیها ، ناکامیها ، گناهها ، و بالاخره همه کشمکشهای درونی و بیرونی روی اعصاب انسان اثر میگذارد ، و بعد که این اثرات زیادتی گذشت تظاهر آن روانی بصورتهای مختلف ظاهر میگردد . بالاخره پس از چندی ممکن است انسان راه « تیمارستان » را پیش گیرد . سپس ضمن توضیح راه مبارزه با این بیماری خطرناک اضافه میکنند : « باید هر دو دن به اعتقادات دینی در کاهش بیماریهای روانی تأثیر زیاد دارد .
چون همین اعتقادات برای افراد ، نظم محکم انگاش میباشند افراد بدون اتکاء دائماً در پریشانی و تزلزل روحی بسر میبرند و بیشتر احساس ناامنی میکنند .
وقتی اصول اعتقادات مذهبی مستند فساد و تهاشی بیشتر میگردد و در نتیجه احساس گناه و اضطراب که از عوامل مهم این بیماری است در افراد پیدا میشود . »

در این میان اعصاب ما نیز مجبور است پائین‌ترین وسایل سرعت کار کند، زیرا وسایل سبک و سنگین (معمولاً) کار جسم ما را سبک نمیکنند نه کار روح و فکر ما را. بنابراین مقدار فعالیت فکری که یک نفر در ۲۰۰ سال قبل مثلاً در یک هفته یا یک ماه، در آن محیط آرام با آن وسایل کند، داشت ما باید در یک روز انجام دهیم.

لکنه اصلی حسنگی فکری و روحی انسان صرفاً همینجا است. اگر اتومبیلی با سرعت ۳۰ کیلومتر و اتومبیل دیگری با سرعت ۱۵۰ کیلومتری راهی را بییماید مسلماً اتومبیل دوم زودتر بقصد میرسد. زیرا همان راه را در یک پنجم آن مدت طی میکند، اما در برابر این سرعت و صرفه جویی در وقت، عمر آن نیز یک پنجم اتومبیل اول خواهد بود! چون دستکاهای آن پنج برابر کار میکنند.

با این حساب ما نباید انتظار داشته باشیم که آن زندگی آرام و آسوده‌ای را که یک روز انسانهای اولیه در دامان کوهها و دشتها در کنار مناظر طبیعی داشتند امروز مادر این شهرهای پر غوغا و در کنار این جرحهای عظیم کارخانه‌ها با آن سدهای سرسام آور داشته باشیم.

عوامل تشدید و تخفیف این بیماری

دلی اشتباه نشود عوامل زیادی وجود دارد که میتواند این حسنگی روحی زندگی ما شبی را فوق‌العاده تشدید کند، یا برعکس، آن را بشمار زیادی بکاهد.

مشروبات الکلی که بدبختانه هم‌دوش با پیشرفت و توسعه زندگی صنعتی توسعه پیدا میکنند، مواد مخدره، مناظر هيجان‌انگيز فيلمهای عشق و پلسی و جنائی و مانند اینها در افزایش این ناراحتیهای روحی و فراهم ساختن زمینه بیماریهای روانی مهم بسیار مهمی دارند.

و از همه بالاتر توسعه افکار مادی، بگرفتاری و تزلزل ایمان بخدا و ایمانی مذهبی که پاهایگاه زندگی در برابر مشکلات و ناکامیهای زندگی محسوب میشود این خطر را بسقیاس وسیعی افزایش داده است.

اگر هم‌دوش با ترقیات مائینی، ایمان بخدا و اصول اخلاقی و معنوی پیشرفت میکرد، و مردم صرفاً به نسبت برتریهای مادی خود، در این زمینه نیز نسبت بگنجانندگان برتری پیدا میکردند، مسلماً این بحراهای روحی ب میزان قابل توجهی تخفیف حاصل میشود، و میتوانستیم زندگی (سبباً) آرامتر و آسوده‌تری داشته باشیم، و از انواع تصادمها و مزاحمتها بر کنار بمانیم.

قرآن مجید میگوید: **الابدكر الله تطمئن القلوب**؛ یاد خدا مایه آرامش دلهاست.